

Силабус дисципліни «Гроші і кредит»

СПЕЦІАЛЬНІСТЬ D1 · ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ

071 ОБЛІК І ОПОДАТКУВАННЯ

072 ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА, СТРАХУВАННЯ ТА ФОНДОВИЙ РИНОК

90 годин · 3 кредити ЄКТС · 3 змістовних модулі

Загальна інформація про дисципліну

Ідентифікація

Назва: Гроші і кредит

Спеціальність: **D1** Облік і оподаткування; **071** Облік і оподаткування; **072** Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

Ступінь: Фаховий молодший бакалавр / Бакалавр

90

Годин

загальний обсяг дисципліни

3

Кредити ЄКТС

відповідно до стандарту

3

Модулі

змістовних блоки курсу

Компетентності та результати навчання

Загальні компетентності

Здатність до аналізу, синтезу та критичного оцінювання інформації у грошово-кредитному та фінансовому контексті: виявлення суттєвих даних, порівняння альтернатив, формування обґрунтованих висновків і висловлення власної позиції. Уміння самостійно навчатися, планувати роботу та організовувати виконання завдань у визначені строки, зокрема під час підготовки рефератів, розрахункових робіт і презентацій.

Здатність до усної та письмової професійної комунікації: чітко пояснювати монетарні поняття, аргументовано відповідати на запитання, оформлювати звіти, висновки та короткі аналітичні записки. Відповідальність, ініціативність, дисциплінованість та готовність працювати в команді під час групового аналізу кейсів, обговорення ситуацій із фінансово-кредитної практики та спільного пошуку рішень.

- аналізувати навчальну, статистичну та нормативну інформацію у сфері грошей і кредиту;
- виділяти головне та узагальнювати результати монетарного аналізу;
- планувати власну діяльність і дотримуватися дедлайнів;
- коректно спілкуватися з викладачами та одногрупниками;
- брати участь у командній роботі та розподіляти обов'язки.

Фахові компетентності

Розуміння сутності грошей і кредиту, їхніх функцій та ролі в ринковому середовищі. Знання принципів функціонування грошового обігу, грошового ринку, грошових і кредитних систем, механізмів монетарної політики НБУ, організації банківської системи та небанківських фінансово-кредитних інститутів.

Здатність аналізувати показники грошово-кредитного ринку: грошову масу, рівень інфляції, облікову ставку, процентну ставку за кредитами, валютний курс. Знання основ кредитування, форм і видів кредиту, принципів функціонування банківської системи та міжнародних валютно-фінансових відносин.

- оцінювати стан грошово-кредитного ринку за ключовими показниками;
- визначати роль і функції НБУ в монетарній системі;
- характеризувати форми і види кредиту, принципи кредитування;
- орієнтуватися в механізмах інфляції, антиінфляційній та валютній політиці;
- пояснювати вплив монетарної політики на господарську діяльність суб'єктів.

Результати навчання

Пояснювати сутність грошово-кредитних категорій та явищ: гроші, кредит, відсоток, інфляція, грошовий ринок, банківська система, монетарна політика, валютний курс. Аналізувати основні показники грошового обігу та кредитного ринку для виявлення тенденцій і закономірностей.

Характеризувати грошові системи та форми кредиту, застосовувати методи оцінки ефективності монетарної політики, визначати основні тенденції та робити висновки щодо стабільності грошово-кредитної системи. Орієнтуватися в нормативно-правовій базі у сфері банківської діяльності та грошового обігу.

- пояснювати економічний зміст грошово-кредитних термінів і категорій;
- аналізувати структуру грошової маси та динаміку кредитного ринку;
- визначати показники інфляції, валютного курсу та процентної ставки;
- застосовувати базові методи оцінки монетарних та кредитних результатів;
- використовувати нормативні та інформаційні джерела для аналізу грошово-кредитної ситуації.

Гроші та грошовий обіг

Тема 1.1

Сутність і функції грошей.

Походження та еволюція грошей, їх форми та види, функції грошей у ринковій економіці, теорії грошей.

Тема 1.2

Грошовий обіг та грошова

маса: готівковий і безготівковий грошовий обіг, грошові агрегати, закони грошового обігу, швидкість обертання грошей.

Тема 1.3

Грошовий ринок та грошові

системи. Попит і пропозиція на гроші, рівновага на грошовому ринку, грошові системи та їх типи, грошові реформи.

Кредит та банківська система

Тема 2.1

Інфляція та антиінфляційна політика. Сутність інфляції, її причини, види та наслідки. Методи вимірювання та механізми подолання інфляції в Україні.

Тема 2.2

Кредит у ринковій економіці. Необхідність, сутність та функції кредиту. Форми і види кредиту, принципи кредитування, процентна ставка і теорія відсотка.

Тема 2.3

Банківська система. Дворівнева банківська система України, функції НБУ та комерційних банків. Банківські операції, ресурси та регулювання діяльності банків.

Тема 2.4

Небанківські фінансово-кредитні інститути. Фінансове посередництво, страхові компанії, інвестиційні фонди, кредитні спілки та їх роль у фінансовій системі.

Монетарна політика та міжнародні валютні відносини

Тема 3.1

Монетарна (грошово-кредитна) політика НБУ: сутність, цілі, інструменти та механізм реалізації. Інфляційне таргетування, облікова ставка, обов'язкові резерви.

Тема 3.2

Валютний ринок і валютні системи. Валюта, валютний курс і чинники його формування, конвертованість валют, валютне регулювання та валютна політика в Україні.

Тема 3.3

Міжнародні валютно-кредитні відносини та фінансові організації. Міжнародна валютна система, МВФ, Світовий банк, співробітництво України з міжнародними інституціями.

Тема 3.4

Фінансові кризи та стабільність грошово-кредитної системи. Причини та наслідки фінансових криз, механізми забезпечення фінансової стабільності, цифрові фінанси та криптовалюти.

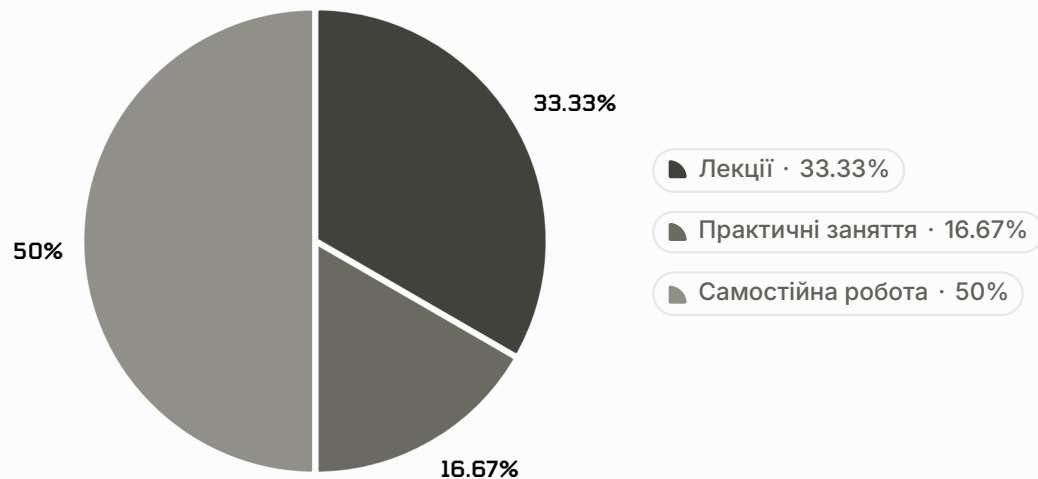
Розподіл навчального часу — 90 годин

Модуль	Тема	Лекції (год.)	Практичні (год.)	Самостійна робота (год.)
Модуль 1	Тема 1.1 — Сутність і функції грошей	2	1	4
	Тема 1.2 — Грошовий обіг та грошова маса	2	1	4
	Тема 1.3 — Грошовий ринок та грошові системи	2	2	4
Модуль 2	Тема 2.1 — Інфляція та антиінфляційна політика	4	1	4
	Тема 2.2 — Кредит у ринковій економіці	2	2	4
	Тема 2.3 — Банківська система	2	1	4
	Тема 2.4 — Небанківські фінансово-кредитні інститути	4	2	4
Модуль 3	Тема 3.1 — Монетарна політика НБУ	4	2	4
	Тема 3.2 — Валютний ринок і валютні системи	4	2	4
	Тема 3.3 — Міжнародні валютно-кредитні відносини	2	2	4
	Тема 3.4 — Фінансові кризи та стабільність	2	2	5
Разом		30	15	45

Загальний обсяг: **90 годин = 3 кредити ЄКТС**. Розподіл є орієнтовним і може коригуватися відповідно до специфіки навчального процесу.

Примітки до розподілу часу

Структура навчального часу

Загальний обсяг — **90 годин (3 кредити ЄКТС)** — розподілено між трьома формами роботи для забезпечення балансу між теорією та практикою.

- **Лекції (30 год.):** подача ключового теоретичного матеріалу з теорії грошей і кредиту
- **Практичні (15 год.):** відпрацювання навичок, розв'язання задач з монетарного аналізу
- **Самостійна робота (45 год.):** поглиблене вивчення, підготовка завдань

□ Самостійна робота становить **50% обсягу дисципліни** — студенти навчаються працювати з фінансовими джерелами та даними НБУ самостійно.

Самостійна робота студентів

Опрацювання літератури

Поглиблене вивчення теоретичного матеріалу за підручниками з теорії грошей і кредиту (Савлук, Стеценко, Іванчук та ін.), нормативно-правовими актами (Закон України «Про Національний банк України», «Про банки і банківську діяльність»), науковими статтями у фахових виданнях. Студент має вміти конспектувати ключові положення, виділяти головні поняття та визначення, порівнювати підходи різних авторів до трактування грошово-кредитних категорій, формувати короткі узагальнення за темами курсу.

Індивідуальні завдання

Виконання розрахункових завдань із визначення грошових агрегатів, показників інфляції, процентних ставок та валютного курсу; аналітичних завдань щодо порівняльного аналізу монетарної політики, структури кредитного ринку, динаміки банківських операцій; творчих завдань — підготовка есе, аналітичних записок, міні-досліджень з актуальних питань грошово-кредитної системи. Очікуваний результат — уміння застосовувати теорію на практиці, інтерпретувати монетарні дані та обґрунтовувати висновки.

Робота з інформаційними ресурсами

Опрацювання офіційних сайтів Національного банку України (bank.gov.ua), Міністерства фінансів України (mof.gov.ua), Верховної Ради України (zakon.rada.gov.ua), Державної служби статистики (ukrstat.gov.ua) та Міністерства економіки (me.gov.ua). Аналіз монетарної статистики НБУ, даних про грошову масу, кредитні ставки, динаміку валютного курсу гривні, пошук актуальної інформації для навчальних завдань. Результат — розвиток навичок роботи з офіційними фінансовими джерелами та формування аналітичної грамотності.

Підготовка до занять

Підготовка до практичних занять шляхом опрацювання умов задач, повторення теоретичного матеріалу та відпрацювання алгоритмів розв'язання; підготовка до тестувань через вивчення ключових термінів і визначень, формул і базових підходів монетарного аналізу; підготовка до контрольних робіт за кожним змістовним модулем через систематизацію знань, повторення прикладів із занять і розв'язання типових задач. Очікуваний результат — готовність до активної роботи на заняттях і впевнене виконання контрольних завдань.

Форми контролю знань

1

Поточний контроль

Завдання: розрахункові та аналітичні вправи за темами змістовного модуля (визначення показників грошової маси, інфляції, процентних ставок, валютного курсу). Оцінюються регулярність виконання завдань, якість відповідей і рівень засвоєння матеріалу. Поточний контроль формує накопичувальну оцінку протягом семестру.

2

Проміжний контроль

Самостійна робота — комплексне ситуаційне завдання або реферат, які охоплюють теми змістовних модулів (теоретичні питання, розрахункові задачі, аналіз показників грошово-кредитного ринку). Оцінюються повнота відповіді, правильність розрахунків та обґрунтованість висновків.

3

Підсумковий контроль

Залік або іспит відповідно до навчального плану. Форма проведення — тестування. Підсумкова оцінка враховує результати поточного, проміжного та підсумкового контролю відповідно до встановленої шкали оцінювання: 100-бальна система з переведенням у національну шкалу та ЄКТС.

Методи викладання

Підходи до навчання

Викладання дисципліни «Гроші і кредит» поєднує класичні академічні та інтерактивні методи, що забезпечує формування не лише міцної теоретичної бази, а й практичних навичок, необхідних для майбутньої професійної діяльності у сфері обліку, оподаткування та фінансів. Такий підхід сприяє глибшому розумінню грошово-кредитних процесів, розвитку аналітичного мислення та вмінню застосовувати набуті знання під час розв'язання фахових завдань.

Лекції Системне подання теоретичного матеріалу з використанням наочних схем, таблиць і прикладів із монетарної практики; студенти ведуть конспекти та задають уточнювальні запитання.	Кейс-стаді Аналіз реальних ситуацій у грошово-кредитній сфері (рішення НБУ, банківські кризи, валютні коливання); студенти виявляють проблему, пропонують рішення та обґрунтовують висновки.	Практичні задачі Розрахункові вправи за темами (визначення грошових агрегатів, інфляційних показників, процентних ставок, валютного курсу); відпрацювання алгоритмів розв'язання.
Дискусії Обговорення актуальних проблем монетарної політики в Україні (облікова ставка НБУ, інфляція, курс гривні); розвиток критичного мислення та аргументації.	Робота з нормативними документами Опрацювання Законів України «Про Національний банк України», «Про банки і банківську діяльність», постанов НБУ та нормативно-правових актів у сфері грошового обігу.	Самостійне дослідження Підготовка аналітичних записок, міні-рефератів і презентацій за обраною темою монетарної сфери; розвиток навичок самостійного пошуку та систематизації фінансової інформації.

Тестування та опитування Перевірка рівня засвоєння матеріалу після кожної теми; формування навичок чіткого та лаконічного формулювання відповідей з теорії грошей і кредиту.
--

❑ Усі методи спрямовані на формування компетентностей, передбачених освітньо-професійними програмами спеціальностей D1 "Облік і оподаткування", 071 та 072.

Рекомендована література та ресурси

1. Савлук М. І. Гроші та кредит : підручник. — Київ : КНЕУ, 2023. — 584 с.
2. Стеценко С. П., Титок В. В., Лисиця Н. В. та ін. Гроші та кредит : навч. посібник. — Київ : КНУБА, 2024. — 227 с.
3. Примостка Л. О. Фінансовий менеджмент у банку : підручник. — Київ : КНЕУ, 2022. — 468 с.
4. Барановський О. І. Фінансова безпека в Україні: методологія оцінки та механізми забезпечення : монографія. — Київ : КНЕУ, 2024. — 544 с.
5. Крупка М., Андрущак Є., Паїтра Н. Банківська система : підручник. — Львів : ЛНУ імені Івана Франка, 2023.
6. Іванчук Н. В. Гроші і кредит : навчальний посібник. — Острого : Видавництво Національного університету «Острозька академія», 2022. — 332 с.
7. Міщенко В. І. Банківська система України: проблеми становлення та перспективи розвитку. Економіка і прогнозування. — 2022. — № 1. — С. 67–82.
8. Стойко О. Я., Дема Д. І. Фінанси : підручник. — Житомир : Університет «Полісся», 2024. — 317 с.
9. Непран А. В., Шевченко І. Ю. (ред.) Економіка підприємства : підручник. У 3 т. Т. 1. — Харків : Вид-во Іванченка І. С., 2024.
10. Кудінова А. В., Кулага І. В., Лопух К. В. Основи економічних знань : навч. посіб. — Київ : ВЦ «Академія», 2023. — 208 с.
11. Петруня Ю. Є., Задоя А. О. Економіка: базовий курс : навч. посіб. [Електронне видання]. 6-те вид., переробл. і доп. — Дніпро : Університет імені Альфреда Нобеля, 2023. — 265 с.
12. Якименко І. Л., Петрашко Л. П. Стратегія сталого розвитку: Європейські горизонти : підручник. — Київ : НУХТ, 2022. — 337 с.
13. Закон України «Про Національний банк України» від 20.05.1999 № 679-XIV (зі змінами). — URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/679-14>
14. Закон України «Про банки і банківську діяльність» від 07.12.2000 № 2121-III (зі змінами). — URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2121-14>
15. Закон України «Про платіжні послуги» від 30.06.2021 № 1591-IX (зі змінами). — URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1591-20>
16. Офіційний сайт Національного банку України. — URL: <https://bank.gov.ua/>
17. Офіційний сайт Міністерства фінансів України. — URL: <https://mof.gov.ua/>
18. Офіційний сайт Верховної Ради України. — URL: <https://zakon.rada.gov.ua/>
19. Офіційний сайт Державної служби статистики України. — URL: <https://www.ukrstat.gov.ua/>
20. Офіційний сайт Кабінету Міністрів України. — URL: <https://www.kmu.gov.ua/>
21. Офіційний сайт Міністерства економіки України. — URL: <https://me.gov.ua/>
22. Офіційний сайт Державної податкової служби України. — URL: <https://tax.gov.ua/>
23. Офіційний сайт Державної казначейської служби України. — URL: <https://www.treasury.gov.ua/>
24. Офіційний сайт Рахункової палати України. — URL: <https://rp.gov.ua/>
25. Журнал «Економіка та суспільство» (електронне видання). — URL: <https://economyandsociety.in.ua/>